

Aan de leden van de Vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum
16 november 2020
Contactpersoon
Jan Visscher
Ons kenmerk

Bijlage(n)
2
Telefoon
06-13203391
Uw kenmerk

Onderwerp

Financiële en administratieve impact van corona
op de jeugdhulp

Geachte leden van de Vaste commissie voor VWS,

Via deze brief maken de zorgaanbieders in de jeugdhulp, verenigd in de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ), u attent op twee dringend noodzakelijke maatregelen:

- 1. Het voortzetten van de landelijke regeling continuïteitsbijdrage voor de jeugdhulp, omdat de maatwerk aanpak van gemeenten moeizaam of zelfs helemaal nog niet tot stand komt.**
- 2. Het voorkomen van een administratieve explosie rond de coronaregelingen en – afspraken.**

De noodzaak van de maatregelen lichten we in deze brief nader toe.

Voortzetten van de landelijke regeling continuïteitsbijdrage voor de jeugdhulp

Hoewel de impact van corona nog duidelijk zichtbaar en voelbaar was in de jeugdhulp, werd de landelijke regeling voor de continuïteitsbijdrage voor de jeugdhulp op 1 juli jl. tot onze spijt gestaakt. Waar aanbieders uit andere zorgsectoren konden rekenen op een continuïteitsregeling tot het einde van het jaar (zie bijlage A voor regelingen andere zorgsectoren), werden jeugdhulpaanbieders verwezen naar gemeenten om zo nodig maatwerkafspraken te maken. In de praktijk blijkt dat de beoogde maatwerk aanpak uiterst moeizaam of zelfs helemaal nog niet tot stand komt (zie bijlage B voor voorbeelden). Van een uniforme aanpak door gemeenten is überhaupt geen sprake. Daarom pleiten wij voor een landelijke regeling.

Intrakoop concludeerde vorige week op basis van haar [jaarverslagenanalyse 2019](#) dat de jeugdzorg “financieel gezien in een deplorabele toestand verkeert”. Met een gemiddeld rendement van 0,5%, waarbij met name de grotere organisaties verlies leiden, ontbreken de buffers om onzekerheden op te kunnen vangen. Gegeven die financiële kwetsbaarheid kunnen ook bij een slechts zeer beperkte terugval in de te declareren zorg (door onder meer een

hoger ziekteverzuim, vraaguitval en een hoger no-showpercentage) kritieke situaties ontstaan. Dat is onwenselijk voor die instellingen, maar eerst en vooral voor de kinderen en hun ouders die deze zorg ontvangen.

Zonder voortzetting van de landelijke continuïteitsregeling ontbreekt een goed en eenvoudig vangnet. Dat levert grote risico's op voor de continuïteit van jeugdhulp, in het bijzonder bij systeemaanbieders. Om de onzekerheid van de coronacrisis te kunnen dragen, vraagt de BGZJ namens haar leden daarom met klem om de landelijke regeling voor de continuïteitsbijdrage die op 1 juli jl. gestaakt is alsnog voort te zetten tot en met in ieder geval 31 december 2020 en het gesprek te voeren over mogelijke doorwerking in 2021. Alle aandacht moet gericht zijn op het verlenen van goede zorg aan jeugdigen, niét op zorgen over de continuïteit van de instelling. In iedere regio aparte afspraken moeten maken, leidt niet overal tot resultaat en kost onnodig veel tijd en energie. Tijd en energie die beter gestoken kan worden in het doorgang laten vinden van de hulp onder lastige omstandigheden. Bovendien is het stopzetten van de landelijke regeling het argument voor gemeenten om geen maatwerkafspraken te maken. Een landelijke regeling geeft in het bijzonder systeemaanbieders duidelijkheid en maakt het mogelijk om alle aandacht op de zorg zelf te focussen.

We vragen niet om extra geld. Wat we wel vragen is jeugdhulpaanbieders duidelijkheid en zekerheid te geven, binnen de kaders van de contracten die voor 2020 gesloten zijn. Dat is een oproep om de budgetten die gemeenten al in hun begroting voor 2020 hadden opgenomen, daadwerkelijk aan de jeugdhulp te besteden. Net zoals andere financiers in de zorg omzetverlies als gevolg van corona compenseren.

Dat de regelingen voor continuïteitsbijdragen voor aanbieders in de Zorgverzekeringswet, de Wet langdurige zorg en de Wet forensische zorg nog steeds van kracht zijn (en waar ook over doorwerking in 2021 wordt gesproken), onderstreept immers dat we een uiterst reëel verzoek doen. Het is onverteerbaar te constateren dat de zorgsector die zich richt op kinderen en jongeren, zonder dat daarvoor duidelijke argumentatie wordt aangevoerd, niet op gelijke wijze wordt behandeld als zorgsectoren die worden gefinancierd door zorgkantoren, zorgverzekeraars en het ministerie van Justitie en Veiligheid. De onzekerheid die dat, bovenop de toch al deplorabele financiële staat van de jeugdhulp, met zich meebrengt, is onverantwoord en onnodig.

In gesprekken met het ministerie van VWS heeft de BGZJ al ruim voor de zomer gewezen op de noodzaak van het voorzetten van de landelijke continuïteitsregeling, mede om de gevolgen van een tweede golf adequaat te kunnen opvangen. Wij willen voorkomen dat instellingen tot pijnlijke keuzes in hun bedrijfsvoering worden gedwongen, als we weten dat het omzetverlies een direct gevolg is van corona en niet van een dalende zorgvraag. Omdat de gesprekken met het ministerie van VWS vooralsnog niet tot resultaat hebben geleid, wenden we ons nu tot u als vaste commissie VWS van de Tweede Kamer.

Voorkomen van een administratieve explosie rond de coronaregelingen en -afspraken
De BGZJ verwelkomt de driesporenaanpak voor de verantwoording over 2020 die onlangs door de VNG is vastgesteld. Een uniforme administratieve afhandeling van de coronaregelingen kan een explosie aan administratieve verplichtingen voorkomen. De BGZJ betreurt het dat gemeenten slechts het 'dringende advies' hebben gekregen de driesporenaanpak te volgen. Als gemeenten de vrijheid nemen een eigen invulling of interpretatie te geven aan een landelijke oplossingsrichting – en gemeenten hebben wat dat betreft geen goed *track record*

– dan ontstaat alsnog een administratieve explosie. Gegeven de moeizame gesprekken die tot dusverre gevoerd werden over de verantwoording, roept de BGZJ op de driesporenaanpak een verplichtend karakter te geven. Bovendien dienen alle gemeenten en regio's op zo kort mogelijk termijn hierover in gesprek te gaan met jeugdhulpaanbieders.

Tot slot

De aanpak van de gevolgen van het coronavirus fungeert als een contrastvloeistof, waardoor de zwakke plekken in de uitvoering van de Jeugdwet extra scherp zichtbaar worden: het ontbreken van regie, het ontbreken van financiële zekerheid en een overvloed aan administratieve verplichtingen. We doen een dringend beroep op u de staatssecretaris aan te sporen de twee gevraagde maatregelen voor de jeugdhulp zo spoedig mogelijk te treffen – het voortzetten van de landelijke regeling voor de continuïteitsbijdrage en het voorkomen van een administratieve explosie.

Mocht u een nadere toelichting op prijs stellen, dan zij wij daartoe vanzelfsprekend van harte bereid.

Met vriendelijke groet,
Namens de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ)

Frank Bluminck
directeur Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)

Bijlage A – Kort overzicht landelijke continuïteitsregelingen andere zorgwetten

In deze bijlage wordt op hoofdlijnen uiteengezet hoe in de verschillende domeinen gecompenseerd wordt voor de effecten van corona (specifiek: omzetsderving als gevolg van corona).

Zorgverzekeringswet

Met de zorgverzekeraars is onlangs voor de ggz een compensatieregeling overeengekomen. Deze werkt op hoofdlijnen als volgt: aanbieders krijgen compensatie voor normatief 3,5% omzetsderving (met inhouding van een deel variabele kosten). Deze wordt als opslag op de declaraties van de aanbieder berekend. Wanneer de derving aantoonbaar groter is dan 3,5% komt de aanbieder in aanmerking voor maatwerk en wordt een hoger percentage vergoed. Deze regeling compenseert de derving gedurende heel 2020. Over de impact op 2021 is inmiddels het gesprek met ZN gestart om ook voor de periode na 2020 tot een passende regeling te komen.

Forensische zorg

Met ForZo/JJI is medio november ook een regeling getroffen. In het kort de regeling: DJI stelt per aanbieder een normomzet vast op basis van omzet 2019, waar nodig in overleg met de aanbieder (bijvoorbeeld om groei dan wel krimp door andere oorzaken mee te nemen in de norm). Het verschil tussen de norm en de realisatie in 2020 wordt door DJI gecompenseerd na aftrek van variabele kosten. Deze regeling compenseert de volledige omzetsderving in 2020. Partijen erkennen dat voor 2021 indien nodig ook een passende regeling getroffen moet worden.

Wet langdurige zorg

In de Wlz is de generieke compensatieregeling per 1 augustus afgelopen voor de gehandicaptenzorg, per 1 september afgelopen voor de ggz. Hier is maatwerk in overleg met de zorgkantoren mogelijk indien aanbieders toch omzetsderving hebben (bijvoorbeeld als gevolg van een uitbraak in de instelling of regio). Zorgkantoren en aanbieders komen tot afspraken hierover en landelijk wordt momenteel gesproken over verlenging van deze maatwerkregeling voor 2021.

Bijlage B – Ervaringen met (maatwerk)aanpak)regelingen bij omzetverlies

Uitvraag bij onze leden leverde het volgende beeld op over de (maatwerk)aanpak)regeling bij omzetverlies in de uitvoering van de Jeugdwet:

- **Maatwerkafspraken worden afgewezen.** Bijna alle aanbieders die maatwerkafspraken nodig hebben tijdens de tweede golf, geven aan dat gemeenten daar niet aan mee willen werken omdat er geen landelijke afspraken zijn.
- **Financiële onduidelijkheid.** Er zijn veel regio's die weigeren de leidraad van de VNG op te volgen. In sommige regio's wordt een voor instellingen beperktere regeling voorgesteld. In andere regio's is nog helemaal geen uitwerking van een regeling. Omdat er nog geen uitwerking en dus geen rekenmodellen bekend zijn, kunnen instellingen de financiële impact niet berekenen. Waar uitwerking uitblijft, doen instellingen in sommige gevallen zelf voorstellen, waar gemeenten vervolgens niet op reageren.
- **Administratieve onuitvoerbaarheid.** Veel gemeenten geven, weliswaar met de beste bedoelingen, eigen invulling aan de regelingen. Alle verschillen maken het voor instellingen nauwelijks uitvoerbaar. Veelgehoorde opmerking bij jeugdhulpinstellingen: "Dit onderwerp kan niet decentraal!" Niet alle gemeenten blijken goed op de hoogte te zijn, gezien alle verzoeken tot extra informatie en extra accountantsverklaringen.
- **Accountantskosten.** Aanbieders die in meerdere regio's actief zijn rapporteren de uitdrukkelijk wens tot één landelijke regeling, omdat de huidige vrijheidsgraden voor individuele gemeenten ertoe leiden dat 'de accountantskosten de bocht uit vliegen'.
- **Moeizaam contact met gemeenten.** Het contact met gemeenten is vaak lastig en de responstijd is lang tot zeer lang. Gemeenten overschrijven vaak ook hun eigen deadlines. In veel regio's is er nog geen duidelijkheid gegeven, zelfs geen mondelinge toezeggingen. Medio oktober was er in veel regio's nog geen uitsluitsel over de generieke regeling die tot en met 1 juli jl. van kracht was.
- **Uitgangspunten voor compensatie verschillen.** Regio's verschillen in welke periode ze als uitgangspunt nemen voor compensatie. Gevolg is dat onder meer seizoensinvloeden niet correct meegenomen worden in compensatie.
- **Bovenregionale instroom.** Er doen zich problemen voor bij (systeem)aanbieders die een bovenregionale instroom hebben. Verzoeken tot een continuïteitsbijdrage worden soms afgedaan met als argument dat een specifieke gemeente geen contractpartner is.
- **Onderaannemerschap.** Ook problematisch is het als sprake is van onderaannemerschap. Onderaannemers lopen een reëel risico om de continuïteitsbijdrage niet betaald te krijgen als de hoofdaannemer in totaal meer omzet heeft gerealiseerd dan de garantie-omzet.
- **Invloed op contractonderhandelingen 2021.** De leidraad gaat over 2020, maar ook in 2021 zijn er coronagevolgen. Het ontbreken van landelijke duidelijkheid over 2021 heeft nu grote invloed op de contractonderhandelingen voor 2021.